

ТЕОРІЯ І МЕТОДИКА ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Багорка А.М.

викладач,

Економіко-правничий коледж

Запорізького національного університету

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ В СИСТЕМІ «КОЛЕДЖ-УНІВЕРСИТЕТ»

У сучасній психолого-педагогічній науці готовність до того чи іншого виду діяльності здебільшого трактується як цілеспрямоване вираження особистості, що вміщує її погляди, мотиви, почуття, інтелектуальні якості, знання, вміння та навички. Причому, така якість формується та розвивається під час професійної, психолого-педагогічної, моральної підготовки і є результатом всебічного розвитку майбутнього фахівця за рахунок вимог, які зумовлені особливостями професійної діяльності.

Залежно від рівня кваліфікації та складності освоюваної професії професійна підготовка включає вищу, середню спеціальну або нижчу (професійно-технічну) освіту. Вища освіта дається, як правило, в стаціонарних спеціальних навчальних закладах: в коледжах, університетах, інститутах, консерваторіях, академіях [1].

Умови сьогодення висувають неабиякі вимоги до якості професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Передусім, це зумовлено соціальною значущістю вказаних спеціалістів. Фахівець фізичної культури і спорту з високим рівнем формування професійних компетентностей виконує такі функції:

- популяризація здоров'язбережувальних технологій у різних суспільних верств;
- створення поняття про фізичну культуру і спорт, їх роль, засоби та форми;
- залучення населення до турботи за своїм здоров'ям та активного способу життя: занять різними видами рухової діяльності, активного відпочинку тощо.

Аналіз сучасної педагогічної літератури з проблеми досліджуваного категорійного поняття засвідчив, що найчастіше професійну підготовку визначають як процес формування фахівця певної галузі діяльності, оволодіння ним певним родом занять, професією. Слід також зазначити, що учені-педагоги часто ототожнюють професійну підготовку з професійною освітою, яка містить поглиблене ознайомлення з науковими основами й технологією обраного виду праці; прищеплення спеціальних практичних навичок і вмінь; формування психологічних і моральних якостей особистості, важливих для роботи в певній сфері людської діяльності.

У енциклопедії професійної освіти професійна підготовка тлумачиться як сукупність спеціальних знань, умінь і навичок, якостей, трудового досвіду і норм поведінки, які забезпечують можливість успішної праці за обраною професією; процес повідомлення учням відповідних знань і умінь [5, с. 390].

У словнику професійної освіти термін «професійна підготовка» тлумачиться як сукупність спеціальних знань, умінь і навичок, якостей особистості, трудового досвіду і норм поведінки, що забезпечують можливість успішної праці за обраною професією [2, с. 262].

У педагогічному словнику «професійна підготовка» визначається як «систематична, цілеспрямована діяльність з отримання та вдосконалення знань, умінь, навичок у будь-яких видах навчальних закладів і шляхом самоосвіти» [4, с. 120].

Детальний теоретичний аналіз різних літературних джерел (Г. Арзютов, А. Конох, А. Барабанов, Л. Сущенко, О. Вацеба, Л. Тютюн, М. Герцик, Р. Маслюк, О. Демінський, К. Костюченко, Ю. Коваленко, В. Кукса, О. Куц, О. Петунін, О. Атамась, В. Платонов, Б.М. Шиян та ін.) дозволяє підсумувати, що під професійною підготовкою майбутніх фахівців фізичної культури і спорту розуміється процес, який включає науково й методично обґрунтовані заходи вищих навчальних закладів, спрямованих на набуття рівня професійних компетентностей особистості, який дозволив би організувати фізичне виховання населення з урахуванням сучасних вимог ринку праці.

Освіта, в межах якої і здійснюється професійна підготовка, виступає у ролі соціального інституту, та відіграє важливу роль у формуванні економічного, інтелектуального, морального та культурного потенціалу сучасного суспільства. Освіта фахівців фізичної культури і спорту, крім цього, впливає ще й на фізичний розвиток нації, завдяки якому формується її культура як до розумного ставлення до себе, так і до соціуму. В цьому контексті доречним є вислів науковця І.А. Зязюна, що освіта є «соціокультурним інститутом нації» [3, с. 13].

Здобуття якісної вищої освіти достовірно ефективніше у системі «коледж-університет», яка характеризується наступністю професійної підготовки, попередній підготовці в межах ВНЗ нижчого рівня, і сприяє кращому і глибшому засвоєнню знань під час навчання у ВНЗ вищого рівня; кращими адаптивними здібностями до швидких змін в умовах ринку.

Отже, для забезпечення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту на високому рівні доцільно отримувати освіту ступенево в системі «коледж-університет».

Створення навчальних комплексів типу «коледж-університет» у сучасній системі освіти України – не рідкісне явище. На сьогоднішній день налічується кілька десятків подібних комплексів. Професійна підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту у багаторівневій безперервній освіті – безпрограшне рішення у виборі оптимального освітнього маршруту. Така система передбачає у своєму потенціалі ефективну співпрацю одного рівня освіти з іншим, використання спільної матеріально-технічної бази, відповідне використання кадрового потенціалу. Проте для ефективного результату головним принципом побудови структури навчально-виховного процесу у подібному комплексі має бути узгодженість і інтегративність компонентів усіх циклів дисциплін навчального плану коледжу з навчальними планами університету, а навчальні плани університету мають розроблятися виключно із застосуванням принципу наступності. Під узгодженістю планів ми розуміємо як змістовно-професійне, так і організаційне забезпечення можливості переходу майбутнього фахівця з одного освітнього рівня на інший в рамках системи «коледж-університет».

Список використаних джерел:

1. Беляева А.П. Методолого-теоретические основы развития профессионального образования в современных условиях // Методолого-теоретические проблемы развития профессионального образования. – М.: Радом, 1995. – 144 с.
2. Вишнякова С.М. Профессиональное образование: словарь. Ключевые понятия, термины, актуальная лексика / С.М. Вишнякова. – М.: НМЦ СПО, 1999. – 538 с.
3. Зязюн І.А. Інтелектуально творчий розвиток особистості в умовах неперервної освіти // Неперервна професійна освіта: проблеми, пошуки, перспективи: Монографія / За ред. І.А. Зязюна. – К.: Віпол, 2000. – С. 11–58.
4. Коджаспирова Г.М., Коджаспиров А.Ю. Педагогический словарь. – М.: Издательский центр «Академия», 2003. – 176 с.
5. Энциклопедия профессионального образования: В 3 т. / Под ред. С.Я. Батышева. – М.: АПО, 1999. – Т. 2. – 440 с.

Барковська О.О.

*викладач образотворчого мистецтва з методикою навчання,
спеціаліст вищої категорії,
КВНЗ «Бериславський педагогічний коледж
імені В.Ф. Беньковського»*

**РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ТВОРЧИХ ЗДІБНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ
СПЕЦІАЛІСТІВ ЧЕРЕЗ СТВОРЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОГО
СЕРЕДОВИЩА НА ЗАНЯТТЯХ, ПІД ЧАС ПЕДАГОГІЧНОЇ
ПРАКТИКИ ТА В ПОЗААУДИТОРНІЙ РОБОТІ**

Одним із стратегічних напрямів оновлення сучасної освіти є орієнтація вищої педагогічної школи на здійснення комплексу заходів щодо прилучення студентської молоді до художньо-естетичної культури, створення умов для формування творчої особистості майбутнього педагога, реалізації його природних задатків і можливостей в освітньому процесі ВНЗ.

Існує ряд суперечностей, які мають місце у процесі розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх фахівців, а саме: між необхідністю розвитку творчих можливостей вихованців та недостатнім рівнем підготовки до такої діяльності педагога; між потребами суспільства у розвитку творчої особистості педагога та недостатньою розробленістю методики розвитку у нього відповідних художньо-творчих здібностей.

Специфікою художньо-педагогічної освіти у ВНЗ є необхідність спрямування навчального процесу на опанування естетичним змістом мистецтв, використання у навчально-виховному процесі мистецтва слова, музики, образотворчого мистецтва, мистецтва театру, кіно та ін., що має сприяти розвитку художньо-творчих здібностей майбутніх педагогів.

Аналіз наукових джерел дає підстави стверджувати, що проблема розвитку художньо-творчих здібностей є актуальною, а в сучасній психології та педагогіці мистецтва існує певний досвід у розробці теоретичних положень у цьому напрямку.

Так, Б. Теплов зазначав: «По-перше, під здібностями розуміються індивідуально-психологічні особливості, що відрізняють одну людину від іншої; по-друге, здібностями називають не будь-які індивідуальні особливості, а лише ті, що мають відношення до успішності виконання будь-якої діяльності, чи багатьох діяльностей, по-третє, поняття «здібність» не зводиться до тих знань,